

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér

BARS

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként . . . 4 fillér
 Nyilttéri közlemények garmond
 soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetőik és a velünk
 összeköttetésben levő hird. irodák
 arendeményben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.
 Kéziratok vissza nem adtnak.
 FŐSZERKESZTŐ: Dr. KERSÉK JÁNOS.

Megjelen vasárnap reggel.
 FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. NOVOTNY ERNŐ.
 FŐMUNKATÁRS: JAROSS FERENC.

A hirdetőket, előfizetőket s a reklamációkat a
 kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA r. t.

C vagy D?

Az utolsó negyedszázad alatt az értékviszonyokban s ezzel összefüggőleg a megélhetési viszonyokban beállott nagy változásról ma már felesleges beszélni. Mindnyájan élünk, mindannyiunknak élnünk kell, még pedig állásunkhoz, foglalkozásunkhoz, kulturális igényeinkhez képest kell. Egyformán meg kell tehát érteni mindenkinek, legyen az tőkepénzes, vagy proletár, hogy egészséges közigazgatás, igazságos bíraskodás, helyes gyermeknevelés, tisztult közszellem, boldog társadalom csak ott lehet, ahol az állam minden hasznos egyede megtalálja igazságos igényeinek kielégítését.

Ennek a belátásnak, a közvélemény szavának engedett a törvényhozás, amikor a városok fejlesztéséről szóló törvény legfontosabb részévé épen a városi tisztviselők javadalmazásának rendezését tette, bölcsen belátván, hogy a városok fejlődéséhez elsősorban tisztviselőinek felemelése, a megélhetés nehéz gondjaitól való felmentése szükséges, belátván, hogy a társadalom értékesebb egyedei a városok fejlesztésének munkájára csak akkor sora-koztathatók, ha megélhetésükről, anyagi függetlenségükről gondoskodva lesz.

A törvény szerint kötelességévé tétetvén a városoknak a tisztviselők fizetésének rendezése, képviselőtestületünk azon kérdés előtt áll, hogy a törvényben felállított két táblázat közül válasszon, melyik szerint kívánja a tisztviselők fizetését rendezni: az alacsonyabb D) táblázat szerint-e, mely megfelel körülbelül azon fizetésnek, amit a tisztviselők a múlt évben élveztek a 14000 koronás államszegély felosztása folytán, vagy pedig a körülbelül 10000 korona összeggel magasabb C) táblázat szerint-e?

Az általános drágaság s a tisztviselők fizetésének eddigi mérve parancsolólag követeli a sürgős rendezést, másrésről azonban határt szab a képviselőtestület áldozatkészségének a város nyomasztó anyagi helyzete. Nem tartanók ugyan irodomosnak a képviselőtestület részéről, ha a város terhein úgy akarna könnyíteni, hogy oly beruházások költségeit, melyek a város érdekében történtek, a tisztviselők fizetésén akarná megtakarítani, annál is kevésbé, mert hiszen a felelősség orozslánrésze minden hasznos és kevésbé hasznos beruházásért elsősorban magát a képviselőtestületet terheli s nem a tisztviselőket, de mégis annak a kérdésnek eldöntésére, hogy a tiszt-

viselők mely fizetési táblázat szerint javadalmaztassanak, főfontosságú kell, hogy legyen a város teherbírási képessége.

Nem habozunk kijelenteni, hogy a kérdés csak az volna, hogy a polgármesteri kimutatás szerinti 5—6000 korona megadható-e, ha csupán ennyiről lenne szó s más egyéb körülményeket tekintetbe venni nem kellene, akkor feltétlenül és határozottan a magasabb fizetési osztály mellett foglalnánk állást és pedig nemcsak azért, mert a mai viszonyok között azt a tisztviselők megélhetésére szükségesnek tartjuk, hanem azon további oknál fogva is, mert városunk lakosainak száma a legutóbbi népszámlálás idején alig néhány százzal áll a 10.000 alatt s így méltányos, hogy e szerint állapíttassék meg a fizetés, miután minden valószínűség szerint a népszámlálás óta ezt a számot már elértük.

Fenforog azonban egy oly körülmény, melyet figyelmen kívül hagyunk nem szabad s mely meggondolásra int.

Köztudomású, hogy a város az új házak adómentességét ezelőtt két esztendővel megszüntette, s a városi költségvetés már két év óta az új házak adójának számbavételével készítettett, mely évenként körülbelül 15000 korona bevételt jelent. A városnak ezen határozata felebbezés alatt áll s nincs kizárva, hogy az 1910-ig épült házakra nézve megsemmisítetik. Amennyiben ez megtörténne, a városnak a múlt két évi költségvetésében előirányzott bevételét pótolnia kell, ami kb. 30.000 korona pótlendő összeget, tehát kb. 20% pótlódó emelkedést jelentene. Ehhez járulna még a tisztviselők fizetésrendezésével járó teher s így a pótlódó meghaladná a 100%-ot.

Bármennyire kívánatosnak tartanók is a tisztviselők fizetésének rendezését, a pótladónak egyszerre ily nagy arányú emelkedését épen a tisztviselők érdekében mindennekeftel kerülendőnek tartjuk. Ezért osztjuk a pénzügyi szakosztály ama állásfoglalásában kifejezett véleményét, hogy várjuk be az új házak adójának kérdésében a közigazgatási bíróság döntését, mely ugyanis csak hónapok kérdése lehet, amennyiben az a város határozatát az új házak adómentességének megszüntetésével jóváhagyja, ha tehát két évre visszamenőleg nem kell pótolni az e címen a költségvetésbe felvett összeget, akkor a fizetésrendezésnél nem fog elzárkozni a magasabb — C) osztály szerinti — megállapítástól.

Megnyugvással vehetik ezt a tisztviselők, mert be kell látniok, hogy a pótlódó ily ragymérvű felzökkenése az adózó polgárságot súlyosan terhelné, de megnyugvással veheti tudomásul a város közönsége is, mert a tisztviselők kívánsága jogos és az alapos rendezés a képviselőtestület sürgős feladata.

A siketnéma gyermekek védelme.

A modern szellem egyik legnemesebb s leghumánusabb megnyilatkozása az egyre fokozódó gyermekvédelemben gyökerezik. Ez a szellem magához emeli a gyengét, az erőtlent, a szerencsétlent s bizonyos védelemben részesíti. E művelet biztos uttorója a társadalom haladásának s nemesbülésének. Számos szociális megfigyelés arról győz meg, hogy minden egyes társadalom csak a gyengék s a szerencsétlenek védelmezése iránt haladhat előre. Épp ezért, minél magasabban áll valamely társadalom a fejlődés sorozatában, annál jobban, kizárólagosabban gondozza, neveli a gyengét és a szerencsétlent. Ennek kapcsán őszintén be kell vallanunk, hogy Magyarországon a gyengék és a szerencsétlenek gondozása még nem áll azon a fokon, mint pld. a művelt nyugat egyes társadalmában.

Ez velejében szülőke a lassu s bizonytalan jellegű társadalmi tökéletesedésünknek. Szociális rétegeink között találunk részeket, melyek teljesen műveletlenül állanak. Ide sorozhatjuk elsősorban hazánk siketnémáinak azon nagy részét, akik ez időszert minden nevelés-oktatás nélkül nőnek föl.

Körülbelül 20 ezerre tehetjük Magyarországon siketnémáinak a számát. Ezek között 5000-nél több a tanköteles koru siketnéma gyermek. Nevelés-tanításban jelenleg azonban csak 1400 siketnéma gyermek részesül, a többi semmitlé iskolai nevelés-oktatást nem kap.

Vajjon nem ta'áljuk-e azt ésszerűtlennek és a kor tökéletesedésével össze nem egyeztethetőnek, hogy még most is a XX-ik században is, onnyi műveletlen lélek van a modern társadalomban? Bizonylan igen. Ott, ahol annyi lélek marad teljesen műveletlenül, a modern társadalomról szó sem lehet. Az igazi haladás, s tökéletesedés csak abban a társadalomban lehet, ahol minden egyes egyén, tehát épp úgy a normális, mint abnormis egyén megfelelő védelemnek s nevelésnek a birtokosa.

Ezert azonban el kell ismernünk, nevezetesen azt, hogy hazánkban pld. az okszerű gazdaság sokkal jobban hajlik a fejlődés és a tökéletesedés követelményeire, mint a népművelés, nyilvánvaló, hogy az okszerű gazdaság minden talpalatnyi földet igyekszik a művelés kereteibe behelyezni. Tehát a vadvizes, kavicsos, homokos stb,

egyszóval a hibás, gyenge területet éppen úgy műveli, mint a normálisat. E területek megművelésénél semmiféle áldozattól sem riad vissza, mert tapasztalatai meggyőzték őt arról, hogy minden terület, még a leghibásabb, a leggyengébb is kellő műveléssel értékesíthető. Közoktatásunk ténykedése jellemzően csak a jó, a normális területek művelésére irányul, míg ellenben az u. n. abnormis területek pedig parlagon hevernek. Kétséget nem szenved, hogy ez a művelés legkevesebb sem mondható tökéletesnek. A művelt talajok közét kélt parlagok nemcsak értéktelenek, t. i. meglévő minőségükben, hanem egyúttal csökkentik a megnehestitik a művelt területek tökéletes hasznosítását is. Amennyiben a rajtok tenyésző gyom megfertőzi a jó területek termését is. Vanok egyének, akik azt hangsúlyozzák, hogy az állam, vagy a társadalom elsősorban az érzékű gyermekek védelméről s neveléséről gondoskodjék s csak mintegy 5-öd, 6-od sorban a fogyatékos érzékű gyermekekről.

Es a hangtatás nem egészen helyes. Az, aki ismeri a szociális élet feltételeit, jól tudja, hogy pl. a tanulatlan siketnéma sokkal nagyobb terhe a családnak és a társadalomnak, több szociális surlódást okoz, mint a tanulatlan érzékű. Az u. n. életiskola rendszerint jóravaló és hasznos egyént nevel az érzékűből, de a tanulatlan siketnémaival szemben tehetetlen. Ezzel azonban nincs szándékunk követelni, hogy a társadalom, vagy az állam a siketnéma védelmét és nevelés-oktatását főkéje helyezze az érzékűeknek, de igenis kívánatos, hogy a siketnéma a jelzett tekintetben éppen oly bánásban részesüljenek, mint a normális gyermek. Ne maradjon műveletlenül, hanem ők is részesüljenek a védelem és a nevelés-oktatás áldásában. Nem szorul bővebb magyarázatra, hogy a siketnéma nevelés-oktatása nemcsak humánus, hanem egyúttal bizonyos társadalmi szükségessége.

ség. Láthatjuk tehát, hogy a siketnéma nevelés-oktatása minden egyes egyén érdeke. Épp oly érdeke a társadalomnak, mint az államnak. De érdeke s érzel együtt jogos kívánsága a szülőnek. A szülő joggal követelheti, hogy neccak az érzékű, hanem a siketnéma gyermeke is legalább oly ismeretek birtokába jusson, melyek az életben való kellő boldoguláshoz szükségesek.

Összevetve az elődottakat, röviden láthatjuk, hogy a siketnéma tankötelezettségének kimondása elodáshatatlannal állami feladatok közé tartozik. Maga-magától értődik, hogy a siketnéma tankötelezettségének kimondásával egyidejűleg szaporítani kell a siketnéma intézeteinek a létszámát is, amennyiben a jelenleg fennálló 16 intézet édes-keves a valamennyi tanköteles keru siketnéma gyermek befogadására. Az intézetek szaporításával azok anyagi ügyei is kerülnek előtérbe. A felállítandó intézeteket a legkevesebb sem szabad oly laza és bizonytalan alapokra helyezni, mint a meglévőket. Épp ezért addig, amíg az állam maga nem veszi kezébe az intézetek anyagi ügyeit, a siketnéma tankötelezettségének kimondásáról szó sem lehet. Arra a humanismusra, melyre a mostani intézetek támaszkodnak, nemcsak a közel jövőben, hanem már most sem lehet építeni. Ez végeredményében az intézetek pusztulását eredményezné.

Hátra van még az intézelektől kikérülő siketnémaokról való gondoskodás, mely abból áll, hogy minden szegényebb sorsu siketnéma egy neki megfelelő pályán nyerjen kiképzést s ennek megtörténte után állandó és biztos kenyérkereset-forrásnak legyen részese. Erre különösen a siketnéma leányok szorulnak rá, akiket minden foglalkozásnélküliség a züllés különböző neve fenyeget. Épp ezért a siketnémaokat gyámlító egyesületek arra törekzenek, hogy a fiuk számára tanonc-otthonok, a leányok számára pedig varró-iskolák létesüljenek.

Hogy azonban a siketnémaokat gyámlító egyesületek kitűzött céljukat elérhessék, a társadalom hathatós támogatására szorulnak.

Szobolovszky István.

A városi tisztviselők fizetésrendezése.

A városok fejlesztéséről szóló 1912. LVIII. t. cikknek a városi közigazgatási tisztviselők fizetésére s lakáspénzeire vonatkozó rendelkezései folyó év január hó 1-től kezdődőleg hatályban vannak, kötelezőségét tétetvén a rendezett tanácsú városoknak, hogy szervezetüket, szabályrendeleteiket egy éven belül megfelelően átalakítsák. A törvény három címre osztik, melyek közül az alkalommal az elsőre, mely a városok állami segélyezéséről, — még pedig pénzbeli segélyezéséről — szól és a harmadikra, a városi tisztviselők illetményeinek rendezéséről szóló részére kívánunk kiterjeszkedni.

A törvényhozás, engedve végre a városok fejlesztésére iránt a közvélemény részéről már oly rég tépált közhajnak, törvényileg mondta ki, hogy a törvényhatóság jogal felruházott és a rendezett tanácsú városok javára

az 1913. évre	5,000,000
az 1914. évre	6,000,000
az 1915. évre	7,000,000

az 1916. évtől kezdve pedig éventint 8,000,000 koronát kell a beügyi tárca költségvetésébe felvenni.

Ezen összeg felosztására vonatkozólag a törvényhozás a törvényhez csatolt A) mellékletben *államsegély* címűn a törvényhatósági jogal felruházott és a rendezett tanácsú városok között felosztott 3,851,000 koronát, melyből Léva r. t. város részére 14,000 koronát engedélyezett. Ezen most megállapított állami segélyt a városoktól megvonnai, vagy összegében megváltoztatni csak törvényhozási uton lehet, miért is ezen 14,000 korona a jövőben mint rendes és biztos bevétel veendő számításba.

Amikor azonban a törvényhozás ekként a városok anyagi helyzetét javítja, teszi ezt azért, hogy annak fejlődését biztosítsa s elsősorban annak szerveit, közegeit a tisztviselőket rangjuk, állásuk, képzettségük

T A R C A.

Megsiratnám a szerelmed . . .

Megsiratnám a szerelmed,
De nincs könnyem rája . . .
Imádkoznék, de szívemnek
Nincsen imádsága . . .
Nem hull könnyem, átkot nem szór,
Imát sem mond ajkam . . .
Meg sem látják a szerelvést,
A bánatot rajtam . . .

De ugye, ha virág borul
Fehér szemfedőmre,
Elkisérsz majd tisztességből
Ki a temetőbe!?
És megsiratás . . . szánalomból
Felkockogsz majd értem . . .
S bűnömöt, hogy szerettelek,
Megbocsájtod nekem?! . . .

Farkas Gábor

Ilyen az élet.

Irta: Farkasné, Siposs Erzi.

Bohary Tibor egy ideig hideg, büszke arccal hallgatta Iván öccsét, majd egy hirtelen s türelmetlen mozdulattal leintette őt.

— Ugyan, hagy el, kérlek, úgy látom: veled már nem lehet okosan beszélni. Szerelmed! szeretet! milyen nevetésges frásis egy olyan magas intelligenciájú ember ajakán mint te vagy!

Mit gondolsz, egy pár ábrándos ass-

zonyi szempár megérdemli azt az áldozatot, amit te készülsz hozni érte. Szinte lehetetlen, hogy vannak emberek, akik hosszú éveken keresztül a szenvedések minden tüspróbáját kiállva, szakítva a család ősi tradíciójával, képesek küzdeni egy asszonyért.

Egy gyenge asszonyért! Mintha az egyik asszony csókja nem olyan volna, mint a másiké?

— Nekem nem az — különben tette hozzá a fiatalabb Bohary nyugodt határozottsággal, erről talán felesleges is tovább beszélni.

— Kérlek! részemről nincs többé semmi ellenvetésem.

— S ha volna is! — volt a dacos felelet, — az már úgy sem változtatna a dolgon semmit. Isten veled!

— Sok szerencsét.

Hidegen fogtak kezét; csak mikor az ajtó bezárult, tett Bohary Tibor olyan mozdulatot, mintha vissza akarná hívni; de azután büszkén fordult az ablak felé.

— Bohó idealista! feláldoz mindent egy asszonyért, egy szép, ragyogó világot, fényes társadalmi pozíciót, vagyont, szóval mindent.

Milyen különös rendelése is az a sorsnak, hogy az ilyen bohó idealisták a sok ezer ember között is megtalálják a lelkük párját, egy másik bohó idealistát.

— Regényben nagyon szép lehet, de

az életben majdnem érthetetlen, hogy két embert olyan erős lelki kapocs kössön össze, hogy minden áldozatra, minden szenvedésre készek egymásért.

Igaz ugyan, hogy csak nem régen ő maga is majdnem beleszállt egy ilyen játékba; azonban, mint józanul gondolkó ember, az utolsó percben igen ügyesen kihíjt minden kötelezettség alul.

Kellemetlen a dologban csak az volt, hogy a leány részéről sokkal komolyabb volt a játék, mint talán gondolta volna.

Tagadhatatlan ugyan, hogy férfui hiúságának nagyon hiszgett ez a komoly érzés, — de lekötöni magát — bár a leány igen intelligens, finom lelkű volt is — nem akarta.

Különben a szakítás igen könnyen ment; a leánynak egy szemrehányó szava sem volt hozzá, csak a szomorú tekintete beszélt.

És Bohary Tibort sok hosszú éjszakán kísértte annak a szomorú, szürke szemnek a néma beszéde, mely mintha mondta volna:

— Kiváncod, ám legyen! Én csak azt kívánom, hogy az életben ne legyen soha olyan szomorú perced, hogy elfogjon az utánam való vágyakozás, ne érezd, hogy mit veszítettél, légy boldog. Én azonban, bár hová sodorjon is az élet — és bár eser alkalmam legyen is az ellenkezőre — bü maradok hozzád a sirig.

Által megkövetelt s a kor gazdasági viszonyainak megfelelő helyzetbe hozza: megkivánja tehát s illetve kötelességévé teszi a segélyezett városoknak, hogy tisztviselőik illetményeit ennek megfelelően rendezze.

A törvényt ezen célját elérendő, a rendezett tanácsú városokra nézve két fizetési táblázatot állít össze: egy magasabbat — a törvényhez csatolt C) mellékleten — s egy alacsonyabbat, a törvényhez csatolt D) mellékleten. A 10.000 lakosnál többet számláló rendezett tanácsú városokra nézve a magasabb — a C) alatti — feltétlenül kötelező, a 10.000 lakosnál kevesebbet számláló városokra nézve pedig úgy rendelkezik a törvény, hogy vagyoni erejükhöz s egyéb viszonyaikhoz képest maguk határozatilag állapítják meg, hogy tisztviselőik illetményei a magasabb C) vagy az alacsonyabb D) táblázat szerint állapításának meg, kimondván egyszersmind azt is, hogy ha a fizetések a D) táblázat szerint állapítatnának is meg, az egyes tisztviselőik fizetése nem lehet kisebb, mint amennyit eddig fizetés természetével bíró összes járandósága (rendes fizetés, személyi, működési pótlék stb.) címén kapott.

Leva város képviselőtestülete tekintettel a kérdés nagy horderejére, de arra is, hogy a város amúgy is nehéz viszonyokkal küzd, utasította a polgármestert, hogy terjessze a képviselőtestület elé annak világos képét, mily kiadást jelent a városra nézve az alacsonyabb D) táblázat s mily kiadást a magasabb C) táblázat, mert a képviselőtestület méltányolva az okokat lehetőleg úgy óhajtja a kérdést megoldani, hogy az a tisztviselőik meglegedésére szolgáljon.

A polgármester az utasításnak eleget teendő a legközelebb mult napokban készítette a fizetésrendezésre vonatkozó táblázatokat. A táblázatok terjedelmes, szétfolyó volta, de különösen a végösszegek különbözőségeinek homályos megjelölése folytán félt, hogy a sok fáradsággal összeállított táblázatok nem fognak járni azzal az eredménnyel, ami céloztatott, nevezetesen a képviselőtestület meg most sem fog a kérdésben teljesen tisztán látni. Éppen azt nem fogja látni, hogy mennyi is hát az az összeg, amivel emelkedik az eddigi fizetési összeg, ha a D) táblázat fogadtatnak el alapul s mily adozatot jelent a C) táblázatnak megfelelő fizetésrendezés?

Tagadhatatlan ugyan, hogy Bohárynak — ha a szívét nem érintette is — az önzertét igen sértette ez a minden, csak korrektnek nem minősíthető eljárás.

Mégis van abban valami igaz, hogy a férfi tud kegyetlen is lenni, sokszor — vagy talán éppen — azzal szemben, aki szereti.

Különbözn igazán érthetetlen lett volna, hogy éppen ő, aki bármilyen kalandban is mindig gavallér maradt a nőkkel szemben, ezzel az eggyel ennyire engedte — minden komolyabb szándék nélkül a játékokat menni.

A lelkiismeret vádló savát azonban igen könnyű volt elhallgattatni; mert hiszen a leány ezután is csak olyan nyugodtan, olyan mosolyogva járt az emberek között, ha szenvedett is, arról nem tudott senki sem.

Pedig még az emberek gúnyolódásait is el kellett tűrnie; mert hiszen az ilyen esetben a világ rendezes a nő rovására ír fel mindent. Eltűrte hát ezt is, még csak haragot sem tartott, hiszen akit szeretünk, annak meg tudunk bocsájtani mindent.

Boháry ezután nem is késett a kisése már kopott Boháry címert egy gazdag házassággal újra aranyozni.

Házassága nem volt sem boldog, sem boldogtalan. Az asszony tudta, hogy csak pénzért vették el; a férfi tudta, hogy az asszony csak a nevéért ment hozzá.

Sorrráve a polgármesteri táblázatokat az I. kimutatás oly formában, amint az felvételét, félreértésre adhat alkalmat, mert azt a téves hitet keltheti a szemlélőben, mintha a tisztviselőknél fizetési jelleggel bíró járandósága a mult évben az ott kitett végösszeg lett volna, holott a 14.000 korona államszegély folytán — melynek szétosztásáról fizetésük kiegészített — már a mult évben sem az I. kimutatás végösszegeként szereplő 47.000 kor., hanem kb. 60.000 korona fordítottat a tisztviselőik illetményeire, melyhez hozzájárul még a családi pótlék, mely 4000 koronát tesz ki s mely a f. évtől kezdődőleg feltétlenül jár a tisztviselőknél, még pedig tekintet nélkül arra, hogy a D) vagy a C) osztály szerint állapítatik meg a fizetésük. A képviselőtestület tisztánlátása s a tisztviselőik érdekében tartozunk tehát megállapítani, hogy a tisztviselőik fizetési jelleggel bíró járandósága a mult 1912. évben — feltéve, hogy az I. kimutatás helyesen van összeállítva — családi pótlék nélkül 59.537 koronát tett ki. Mar e helyen jelezzük szívesen azon észleletünket, hogy az I. kimutatás 5. rovatában felvett személyi és működési pótlékek közül a polgármesteri 600 kor., az alkapitányi 520 korona s a számvévi 440 korona tévesen vétetett fel e helyen, mert az nem pótlék, hanem jutalomdíj, tisztelődíj s ruhaátalány az illető tisztviselőknél állásuktól független ténykedésükért, mely összegeknek e helyen való felvétele csak a tényállás felesleges és céltalan elhomályosítására alkalmas.

Továbbmenve a polgármesteri kimutatásokon egymással összeegyeztethetetlen ellentétben állónak találjuk a III. kimutatásban foglaltakat a VI. kimutatásban foglaltakkal. A III. kimutatás 4. rovatában a polgármester személyes és működési pótléka címén igen helyesen 800 korona vétetett fel a jegyzetrovatban felvett azon megokolással, hogy az állami fogyasztási adók kezelésére es beszedésére való felügyeletért évi jutalomdíj címén a polgármesternek jár még 600 korona, mely azonban egyrészt, mivel nem függ össze a polgármesteri állással, másrészt mivel a kir. kincstár terhére a pénzügyminiszter fedezi, e helyen számításba nem vehető. Ez teljesen helyes, de akkor ugyanezen 600 koronát nem lehet és nem szabad felvenni a VI. kimuta-

és e pillanatban csak szánalommal tudott gondolni öccsére, aki elég bohó arra, hogy egy szerető kéz gyengéd simogatásáért, egy szempár meleg pillantásáért le tudott mondani a világ minden más örömeiről és élvezőiről.

Pedig, lám, néha rendez ám a sors olyan jeleneteket, hogy a nagyon gazdag emberből nagyon szegény ember lesz, akit igazán csak sajnálni lehet. Úgy látszik, Boháry Tibornak is tartozott a sors egy ilyen jelenettel.

Mikor ugyanis délután váratlanul benyitott a felesége szobájába, azt igen kellemes foglalkozás közt találta. Éppen akkor simogatta gyengéden a szép Baróthy huszárszázados selymes szőke haját.

Mikor az urát meglátta, még csak nem is igen jött sávarba. Hidegen végignézte, mintha mondta volna: te a pénzemet akartad, azt odaadtam; az a tied; én pedig a magamé vagyok.

És Boháry Tibor megértette az asszonyt, nem is szólt semmit, hanem csendesen, szótlanul távozott.

Hanem amint a sok fényesen berendezett szobán végig haladt, egy koldusnál is szegényebbnek érezte magát.

Mert a világnak minden gazdaságával felér az a jóleső édes tudat, hogy a sok ezer ember között van egy, aki őszintén, igazán és önmagunkért szeret.

tásba sem személyes és működési pótlék címén, mint ahogyan azt a polgármester megtette. A 600 kor., jutalomdíjat ő mindaddig, de csupán addig fogja kapni, míg a fogyasztási adók kezelésére es beszedésére felügyel, nincs azonban semmi alap ahon, hogy neki az mint fizetés is és mint külön jutalomdíj is járjon az előbbi a várostól, az utóbbi a pénzügyminiszteriumtól.

Ugyanez áll a számvévi 120 korona tűzoltóalparancsnoki ruhaátalányára vonatkozólag, amely szinten semmi összefüggésben nincs az ő számvévi minőségével s így a számvévi fizetés megállapításánál számba nem vehető annál is kevésbé, mert hiszen azt addig míg tűzoltó alparancsnok marad, fizetésén felül ugysis megkapja. — Igen helyesen tette — bár a fentiek után teljesen következtelenül, — hogy a polgármesterhelyettes tanácsnoknak a helyettes anyakönyvvezetői teendőikért járó 240 koronát a VI. kimutatásba fel nem vette a személyes és működési pótlékok közé, mert es ép úgy, mint akár a polgármester fenti 600 korona jutalomdíja, nem tartozik állásához, de különben is azt a fizetésrendezés után is fogja húzni mindaddig, míg helyettes anyakönyvvezető marad. Amilyen jól beállította a polgármester ezt a tételt, oly jól be lehetett volna állítani a polgármesteri személyes pótléknál is a VI. kimutatás 5.-ik rovatában az 1400 korona helyett a 800 koronát, mert neki tényleg csupán 800 korona személyes és működési pótléka volt, emint ő azt maga is megmondja a III. kimutatás jegyzet rovatában.

De nem értünk egyet a polgármesteri III. kimutatási táblázat 6.-ik rovatában felvett azon tétellel sem, midőn törzsfizetésül a C) alap szerinti 3.-ik fokozat van feltüntetve 4800 koronában, azon megokolással, hogy miután a második és első fokbeli fizetés emelkedését az eltöltött szolgálati idő ellenértékét képezik, nem lehet azt a személyes pótlék megszüntetése céljából felhasználni s elvonni különösen akkor, amikor a korpótlék a 4800 korona összegbe való beszámítással már elvonatott. — Ez oly rabulisztika, mellyel vitatkozni nem is tartjuk helyén valónak s csupán utalunk a törvény 25. §-ára, mely egész világosan rendelkezik olyképp, hogy csak azon esetben jár pótlék, ha a régi fizetés természetével bíró összjárandósága az e törvény szerint járó fizetésnél nagyobb. Nos, a polgármesteri fizetés a C) alapján nem 4800 korona, hanem 6000 korona lenne, amely meghaladná az eddig összjárandóságát s így a III. kimutatás 7.-ik rovatába felvett 320 korona pótlék semmifele jogos alappal nem bír.

Levonva már most a fentebbiek szerint a VI. kimutatás 5.-ik rovatában polgármesteri személyes és működési pótlék címén felvett 1400 koronából a 600 korona fogyasztási adók felügyeletéért járó összeget, valamint a számvévi részsére, mint tűzoltó alparancsnok részsére beállított 120 koronát, tehát összesen 720 koronát, a pénzügyi szakosztály által javasolt D) alap szerinti 61,20 koronából marad 60,500 korona. Ennyi lenne a tisztviselőik fizetése a családi pótlékkal együtt a jövőben a D) alap szerint.

Ha pedig a fizetés a C) táblázat szerint állapítatnék meg, a tisztviselőik fizetése, lakbéré és családi pótléka kitenne összesen 70,120 koronát.

Megjegyezzük azonban, hogy tekintettel a fentebbiekben ismertetett téves adatokra, nem tartjuk kizártnak, hogy a polgármesteri kimutatások további vizsgálata még más hibák s illetve tévedésekre is reá fog vezetni. Annyit azonban már most is megállapíthatunk, hogy a kimutatások a kérdés tiszta képét nem nyújtják s alapos átdolgozást igényelnek.

Általános drágaság.

Régi igazság, hogy nem boldog a magyar. Mikor mindentől hussák-nyussák, szorítják, nyomják. Hogy tud ilyen nyíltan zöld ágra vergődni, hogy tud ilyen viszonyok mellett tisztességesen megélni kötelességeinek.

Különfélék.

A jövedelem nem hogy emelkedik, inkább csappan; ennek ellenében óriási mértékben és megállapodás nélkül emelkedik mindennek az ára. A két legfontosabb kelléke a társadalmi életnek, az élelmiszer és a lakás, szeméremetlen módon megrágták. A hus szinte megfizethetetlen, a lakás ára szintén oly nagy, hogy a stúkes viszonyok között élő ember mindig kisebb lakásban hússa meg magát, csakhogy valahogy lakhassék.

Ha nálunk valami megrágták, az okát nem kell nagyon kutatni s csak a szomszédokba kell mennünk és láthatjuk, a vidéken dörzsölő kezeket, a melegegédéstől dussadt arcokat. A mi jó osztrák szomszédjaink mindig gondoskodnak arról, hogy nekünk egy kis mulatságot szerezzenek; ősszeállanak a nagyiparosok, a vállalkozók és egyszerűen elhározzák, hogy ennek vagy annak a nélkülözhetetlen cikknek árát felemelik. Akinak nem tetszik, ne vásároljon belőle, ha meg vásárol, ugráhat mellette, de fisetnie kell, akár akar, akár nem.

Igy vagyunk kiszolgáltatva Ausztria kenyé- kedvének, kapriságának, nyeresz- kedési vágyának. Így gondoskodtak arról, hogy a szeb határszár révén a marhahús ára tetemesen felálljon; így gondoskodnak arról, hogy mindent drágán megfizessünk. Ebben nyilvánul meg a közös vámtérület áldásos volta. Asért kapálódznak úgy odaát az önálló vámtérület ellen, mikor emelhetnek majd árakat az osztrákok, de saját testvéreik számára.

Hogy asután oly nagy arányokat öltenek a kivándorlások, azon nem kell csodálkosnunk. Elvégre az a munkásszerető, dolgozó, ismerkaru földmives munkás nem várhatja a sült galambokat, mert a család jól nem lakhatik roménykedésből. Vagy munkáját oly gyatrán fisetik, hogy legszerényebb életmódja mellett sem telik mindenre, mire szükségé volna. E két ok készteti a kivándorlásra főleg azokat, akiknek még van valamelyes vagyonuk s ennek roncusait megmentendő, itthagják szülőhá- sájukat, holott szivesebben dolgoznának idehaza, ha lenne mit, örömet maradnának itthon, ha munkájukat csak annyira meg- fisetnék, hogy családjukkal elengedhes- senek.

A világ egyik részében sem aknázzák bi úgy az embert, mint nálunk, szép Magyarországon. A kizsákmányolásban való- ságos verseny folyik a tehetetlenek között. A lakásuzsora vigan tobzódik. Miután elsősorban a fővárosban emelkedik beláthatatlan magasságra minden dolognak az ára, természetesen, hogy a középpontól észétagásodik ez az ország megannyi részébe s így megszületik az egyetemes átlagos drágaság.

A község hiába jajveszékél, hasz- talan siránkozik és kapálódik keze- lálbal ilyen brutalitások ellen, az illetékes körök vajmi keveset törődnek és ha törődnek is, vajmi keveset tesznek — talán nem is tehetnek többet — a nép feltétlen jogos és méltányos panaszra kielégítésére.

A hiba tulajdonképpen a nálunk örö- kben széthuzódó, semmiben össe nem tartó, egyöntetűen eljárni nem tudó társadalmamban van, mely egyideig sopánkodik s asután belenyugszik a változhatatlansá- gba. Ilyen körülmények között nem csoda, ha vérszemot kapnak a termelők és hásiurak és minden nagyobb lelkifurdalás nélkül akkor és annyira emelik az árakat, amikor és amennyire nekik jól esik.

A nagyközségnek, a millió és millió állampolgárnak kellene sstrajkolnia az ilyen indokolatlan és sérelmes emelkedések ellen: míg a kizsákmányolókat be nem látják, hogy nem lehetnek el fogyasztók nélkül.

Erős szervezkedéssel, egyöntetű eljá- rással pressiót lehet gyakorolni mindentel- es erőszakos és a meggazdagodás nagyobb emelésére irányuló áremelés ellen. Akkor majd lejjebb esik az álluk a most még el- vahalt lakás és élelmiszer usorásoknak.

— **A kaszinó közgyűlése.** A kaszi- nó ma egy hete délután Huberth Vilmos elnöklelte alatt tartotta meg évi rendes köz- gyűlést, amely általánosságban és részletei- ben is helyeslőleg vevén tudomásul dr. Lakner Zoltán igazgatónak kimerítő évi jelentését, — a mezejteit titkos szavazás alapján a következőleg választotta meg az egyesület tisztikarát: Elnök Huberth Vil- mos, igazgató Dr. Lakner Zoltán, aligazgató Dr. M. csey Aba, jegyző Kotték Ferenc, pénztáros Schubert Tivadar, gondnok Jaross Ferenc, könyvtáros Kiss Gyula, ügyész Dr. Gyapay Ede. Választmányi tagok: Báthy László, Bédogh Lajos, Csekegy Vilmos, Dr. Frommer Ignác, Grimm György, Hetzer Adolf, Hoffmann Árpád, Hoffmann Ferenc, Krajtsik Jenő, ifj. Lakner László, Levatic Gusztáv, Dr. Medveczy Károly, Medveczy Sándor, Ordódy Endre, Lovsg Schoeller Gusztáv, Svarta József, Schubert Pál, Dr. Weisz Zsigmond. Számvizsgáló bizottság: Jakabfalvy Barna, Ortmann Fidé, Szilassy Dező.

— **Gyászbir.** Loroczi Szabó Imre, ny. ur. m. kir. honvédörnagy, a lévai hon- védtisztikárnak egyik volt legrokonszenve- sabb tagja, mint részvéte. érteülünk, január hó 31.-én Budapesten a Schwartz- sanatoriumban életének 45. évében hosz- szas szenvedés után ehunyt. A boldogul- tat, aki kiváló katona, a legjobb férj és családapa volt, pár év előtt győző beteg- ség támadta meg s ezért gyógykezelés cél- jából sanatoriumba vonult, ahol most vál- totta meg szenvedéseitől a minden sebet behegészítő csendes halál. Halalát neje Levatic Aranka urasszony és két bájos leánykája siratja, Levatic Gusztáv a lévai ügyvédi kar köztisztviselőben álló nezsora, Barsvármegye helyettes tiszti főügyése vejét gyászolja. Holttestét Budapesten he- lyezték örök nyugalomra. — Nyugodjék békében!

— **Előadás a tuberculosisról.** A- midőn a József kir. hercegy sanatoriumi Egyesület ezeitől nyolca évvel megkezdte országos akcióját a tuberculosis ellen való védekezés érdekében, egyikünk sem hitte volna, hogy aránylag rövid idő alatt oly nagy eredményre lesz, mint aminőt tényleg elért. Az egyület nem ismerte senki, céljai iránt nem volt tájékozva senki. És ime megmozdult a társadalom mindeütt, tüdő- beteggondozó intézetek egész hálózata léte- sült az országban, melyek segítik a szegény- sorsu tüdőbeteget. Minden számottevő helyen ébren tartják az érdeklődést és ser- kentik a közönséget az országos csapás ellen való védekezésre. Ezt a célt szolgálja azon, a tuberculosis és az ellene való védekezést ismertető, vetített képekkel egybekötött előadás is, melyet Dr. Frommer Ignác az itteni tüdőbeteggondozó intézet vezető or- vososa tart, folyó évi február hó 3-án délután 5 és fél órák a főgmnasium rajtermében, melyen szivesen látnak minden érdeklődőt.

— **Fogházvizsgáló küldöttségek.** A vármege főispánja az 1913. évre az aranyosmórti kir. törvényszéki fogház meg- vizsgálására hivatott küldöttség tagjává Kosztolányi Sándor, Simonyi Béla, dr. Bottka Győző és Bodor Károly kir. mű- szaki tanácsos, közigazgatási bizottsági tagokat nevezte ki. A kir. járásbíróági fogházak megvizsgálására hivatott küldöt- ségek tagjává pedig kinevezte: Vere- bélyre: Pintér Károlyt és dr. Oravets Kálmánt; Lévára: Levatic Gusztávot és dr. Keráfiát Máriuszt; Körmöcbányára: Dombay Vilmost és dr. Gasparetz Bélát; Ujbányára: Báthy Lászlót és dr. Lányi Benedeket.

— **Műkedvelői előadás.** A lévai ifjusági egyesület ma egy hete a m. kir. tanítóképző intézet termében táncmulat- sággal egybekötött színelőadást rendezett, mely minden tekintetben kitűnően sikerült. Az előadás érdekességét növelte, hogy a színrekerült népszínmű összes szerepsit földmives ifjak jtasották gyösen, minden elfoglaltság nélkül. Előadók a Toloncot Tóth Ede híres népszínművet. A szereplők

közül különösen kitűnt Sipos Juliaka, ki Angyal Liszkát adta, valamint Dohány István Mravcák szerepében. Mindkettőt zajosan megtapsolták. De valamennyi meg- állta helyét, jó kedvvel és bátran mozogtak a színpadon. Ezek Juhász Juliaka, Kósa Juliaka, Konez József, Váci István, Dömötör Juliska, Galambos Gizelka, Akosi Erzsike, Váci Erzsike, Madarász Jónás, Varannai István, Mile István, Vizi Károly, Koi cz János, Csontó István, Váci Vilmos, Szabó Juliska, Lázár Lajos, Zilay Istvan, Madarász István. Vanger József, Galambos Gizella, Váci Böske és Akosy Erzsike, kiknek neveit elismerésünk jeléül ide tel- jegyezzük. Az előadás betanítása és veze- tése Frank Antal vezető tanár és Tatár István IV. kép. növendék érdeme. Előadás után kedélyes tánc volt, melynek heve még az öregeket is fellelkesítette.

— **Előléptetések.** A vallás- és köz- oktatásügyi miniszter Adamcsik István és lapunk kiváló munkatárát, Szabolcsy István körmöcbányai siketnéms-intézeti ta- nárokat a IX., Kovács Zoltán, Kunsch Ferenc és Szász József tanárokat pedig a X. fizetési osztályba nevezte ki.

— **A nősülési tilalom megszűn- tetése.** Nagyjelentőségű, a nép széles ré- tegeit érdeklő rendelet jelent meg kedden a hivatalos lapban. Ez a honvédelmi mi- niszter rendelete, smely a védőtelezetsé- gének meg eleget nem tett legénység nősülési tilalmát megszünteti. Február hó elejétől fogva a még te nem sorozott legénység szabadon házasodhatik, nem kell előbb a „kivételes nősülési engedély“ meg- szerzéseért fáradoznia.

— **A Barsvármegyei Kaszinó** mult hó 25.-én tartotta évi rendes közgyűlést, amelyen a tisztikar is újból választotta. Dr. Benkó Lajos vm. főorvos 30 évig viselt igazgatói állásáról leköszönvén helyébe Mailáth István alispánt választották meg, — a vigalmi bizottság elnökévé pedig a leköszönt Kerekes Zoltán törvényszéki bíró helyébe Dr. Ordódy Vilmos vm. másodfő- jegyzőt. Dr. Benkó Lajost örökké tb. elnökké és Benkovics János m. főadotárno- kot örökké tb. alelnökké választották meg. A többi tisztviselő maradt.

— **Lelkészválasztás.** A garamszent- györgyi ref. gyülekezet az üresedésben állott lelkeszi állásra jan. hó 28-án egyhangulag Molnár Gyula hontborii lelkeszt választotta meg.

— **Polgárbál.** A lévai földbírtokos polgárság farsang keddjén, február 4-én tartja meg szokásos toronyra bálját, melyen a lévai földmives ifjuság elő fogja adni Tóth Ede híres népszínművet a Toloncot. A mulatság erre való tekintetei a szokott- nál korábban, este 6 órák kezdődik. — Belső díj: személyjegy 1 K 60 f., család- jegy 5 K. Karzatjegy a színelőadásra 60 f. Feülfizetéseket a jótékony célra való tekin- tettel közzönnettel fogadják.

— **Vidéki tüzesetek.** A mult na- pokban Zsitvaufajau határában Dresler Jó- zsef bérlőnek két nagy kazal magvas ló- heréje — eddig ismeretlen módon — ki- gyuladt és porrá égett. A kár jelentékeny, de a lőhere biztosítva volt. — Fakövese- kény községben, a Szent János-majorban, amely báró Perényi Gáborné tulajdona, de a bírtok bérlője Hecht Jakab, — a feihal- mozott és kicsépeelt bükkönykasal gyult ki és szintén elpusztult. A kár 4 ezer korona, amely azonban a biztosításból megtérül.

— **Kinevezés.** A vallás- és közok- tatásügyi miniszter özv. Horváth Ferencné, szül. Vas Ilona aranyosmórti alapítványi okleveles kisedővönöt az ottani állami kisedővönökhöz kisedővönövé nevezte ki.

— **Az ország állatállománya.** A mult évi tavaszi állatösszeírás végeredmé- nye a következő. Az összeírás alkalmával volt Magyarországon: 1) szarvasmarha: magyarfajta 1707741; pirostarka: 3.566.088; borzaderes 171,515; egyéb szines 435,830; bivaly 155,771 drb., tehát szarvasmarha összesen 6,036.945. 2) ló: 1,960.000; sertés 7,409.801; 4) juh: 7,163.054; 5) szamár: 15989; 6) öszvér: 986; 7) kecske: 312.849 drb. összesen hasonlalt kitett tavasszal 22,995,603 darabot.

— **Hirtelen halál.** *Prélosszi* András, 52 éves földmives, verebélyi lakos, akit neje és 6 gyermeke iszákossága miatt ezéltt három héttel elhagyott, a mult napokban egy este valószínűleg részeg állapotban ment haza. A kályhát szénnel megrakta és lefeküdt. Reggelre megfulladva találták. Halálát szívizéllídiés okozta.

— **Állatvédelem télen.** Ilyenkor télen, amikor az utak havasok, jégesek, sikkalósok, ugyszólván napirenden vannak a botrányos állatkinzások. Figyelmeztetjük a tuvarozó lótulajdonosokat és kocsisokat, hogy a kocsit ne terheljék túl és lovaikat élessarku patkókkal lássák el. Ha e két dologra ügyet nem vetnek, a lovak utonfölén elcsuszhatnak, kinyúlnak és csak a közönség egy tagjának, vagy a rendőrnek feljelentése szükséges ahhoz, hogy a kocsiot vagy lótulajdonost 8 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedő pénzbüntetéssel büntessék.

— **Megszűnt vidéki lap.** A Balasgyarmaton helyenkint megjelenő *Nógrádi és Honti Híradó* című lap pártolás hiányában megszűnt.

— **Tudományos felolvasás.** Dr. *Sztankay* Abs, bati gyógyszerész, f. évi február hó 10-én, este 7 órakor, Budapesten, a „*Budapesti Orvosi Közlöny*”-ben, mint vendég, „Mily vegyület alakjában fejt ki hashajtó hatást az emberi s állati szervezetben a phenolphtalein” címmel, a Bristol-szálló dunai termében előadást fog tartani.

— **Védekezés a vonatokon a hőség ellen.** Egy magyar nő találmánya révén, ha azt a vasutak alkalmasszá teszi, nyáron nem fog az utas a nap sugaraitól annyit szenvedni a vasuti kocsiok szűk rekeszébe szorulva. A találmány lényege abban áll, hogy a kocsiok tetején egy hűtőgépszekrény van elhelyezve, ahol jelentékeny jéggyűjtés csak akkor van, ha a kocsi tényleg e szerkezet útján hűtetik. A hideg levegő súlyosabb léven, mint a meleg, leereszkedik, s az légáramlatot idéz elő. A jégtartó oldal levegőoszlopok által szigetelve van a külső napmeleg olvasztó hatása ellen.

— **A világ tíz legnagyobb városa.** A legujabb népszámlálás adatai szorint a világ 10 legnépesebb városa a következő sorrendben következnek: London (Angol o.) 7,252,963, Newyork (Amerika Egyesült Államok) 4,766,883, Páris (Francia o.) 2,763,393, Tokio (Japán o.) 2,186,079, Chicago (Amerika, Egyesült Államok) 2,185,283, Bécs (Ausztria) 2,085,888, Berlin (Német Birodalom) 2,070,695, Szent-Petervár (Orosz o.) 1,678,000, F. adelfia (Amerika) 1,549,008, Moszkva (Orosz o.) 1,359,254 lakossal.

— **Névváltoztatás.** *Gyurovszky* János lévai születési budapesti lakos, valamint *Margit* és *Mária* nevű kiskorú gyermekei családi nevüket a belügyminiszter engedélyével „*Gyárjás*”-ra változtatták.

— **„Az Ifjú Iparos”** Az iparoság ifjabb nemzedéke, különösen a segédek és tanoncok részére szerkesztett ismeretterjesztő folyóirat viseli fenti nevet. A vállalat, — egyelőre, — 1 kötetre — (10 füzet) hirdetések előfizetése, melynek ára 2 korona 50 fillér. Eddig négy szám jelent meg. A nekünk beküldött mutatószámából azt látjuk, hogy az egyes füzetek egész tömeget tartalmaznak a hasznos és élvezetes olvasmányoknak, melyek között az iparosmesterek is igen sok érdekes dolgot találhatnak. Ajánljuk, hogy az iparosmesterek minél többen rendeljék meg az előző folyóiratot a maguk, segédek és tanoncok számára. Az előfizetési díj 5 száma beküldhető (1 korona 25 fillér) Szentgyörgyi Dénes szerkesztő címére Maros-Vásárhelyre.

— **Tömeges gyümölcsstermelés.** Gyümölcsstermelésünk értékesítésének jelentékeny akadálya, hogy a termelés nem egyöntetű és a gyümölcsstermő vidékek nem képesek oly mennyiségű és minőségű gyümölcsöt nyújtani, mint a milyent a nagykereskedelem üsietkörébe vonhatna. Ezen a káros helyzeten akar a földmívelésügyi minisztérium segíteni. Egyrészt a be nem vált fajtájú fákknak mennél rövidebb idő alatti átoltásával állami közegek által, másrészt az állami faiskolákban az illető vidékek

viszonyainak leginább megfelelő oltványok termelésével. Mivel az itt jelzett intézkedések keresztülvitelére helyes alapot csakis a helyszínen, a gyümölcsstermés eredménye alapján lehet megállapítani, felhívja a földmívelésügyi miniszter az illetékes hatóságokat, hogy a termelők meghallgatásával és bevonásával állapítsák meg váramenyi gyümölcsstermő vidékekre nézve a tennivalót. Az összegyűjtött adatokat 1913. évi február hónap közepéig kell betérjesztetni a minisztériumhoz, hol országos értekezlet fogja megállapítani a hazai gyümölcsstermelés irányát, a mi befolyással lesz az állami faiskolák üzemtervére.

— **Rövid hírek. Országos tömegsztrajk.** A magyarországi nemzetközi szociáldemokrata párt ma egy hete Budapesten rendkívüli kongresszust tartott, amelyen felhatalmazták a pártvezetőséget, hogy kellő pillanatban az egész országra kiterjedő tömegsztrajkot kibírasson. — **Tizennégy hajó pusztulása.** A londoni hajóbiztosító társaságot a mult héten óriási veszteségek érték. Egy hét alatt tizennégy hajó pusztult el, melyek a társaságnál voltak biztosítva. — **Egy millió bevándorló.** A mult évben Európa és Amerika köti személyforgalmat összesen harminc nagy hajótársaság bonyolította le s ezek 1072 hajójárral 1,066,345 személyt vittek a mult évben Amerikába.

— **Az időjósok a következő hetek és napokra, eszt és hideg időt jósolnak.** Ezzel feltétlenül az emberiség, a meghülésnek van kitéve. Azért célszerű mindjárt a kezdetnek kezdetén, a Réthy fele pemetefü cukorkákat használni, melynek doboza csékely 60 fillérbe kerül. Azonban ügyeljünk, hogy minden dobozon a készítőnek neve, Réthy Béla, gyógyszerész, rajta legyen, mert csak akkor valódi.

APRÓSÁGOK.

Rovatvezető: *Zuhany.*

A füstölt tojások. Az alábbi eset annál érdekesebb, mert *Lévon* történt meg. — Egy urna a mult napokban piacra küldötte faluról fogadott, új cselédjét, hogy hozzon füstölt húst és tojást. A cseléd utközben hihetleg elfelejtette, hogy mit kell vásárolnia, mert e szavakkal állított be az egyik mézárókhöz: — Adjon tiz füstölt tojást! — A mézáros komolyan véve a cseléd kívánságát, — azt mondotta neki: — Most nincs füstölt tojásunk. Elfogyott mind. Vásárolj meg a tojást a piacon; fűzd fel zsírral, hozd ide, majd megfüstöljük. — A cseléd csak ugyan megvette a tojást, hazasietett azokkal és a konyhában egy hosszú tű segítségével hozta is fogott a fűtőszékhez. Javában folyt a munka, mikor asszonya a konyhába soppant s látván, hogy a cseléd hogyan furkálja keresztül a tojásokat, csodálkozva kérdezi tőle: — Hát te mit csinálsz azokkal a tojásokkal? — Csak felhúoz tikit a madzagra, osztan elviszik a mézároshoz megfűstelni! — Ugy tudjuk hogy az urna a böles cselédét rövid uton kifűstölte házból.

Irodalom és művészet.

A „*Vendéglősök Lapja*” *Ihász* György szerkesztésében immár 29-ik évfolyamát futja. Ez a nagy idő erős bizonyossága annak, hogy ez a hazafias, igazán magyar szellemű lap kiváló missiót teljesített és teljesít közéletünkben. A lapra ebben az évben az addiginél is jobban irányul a közérdeklődés, különösen a vendéglősöké, mert az ipartörvény módosításánál ez a lap hivatott arra, hogy a közvélemény előtt a vendéglőipar helyzetét és igényeit helyes világításba helyezze. A „*Vendéglősök Lapja*” élénken van szerkesztve s zamatos magyar nyelvezetével nemcsak a vendéglősöket érdekelheti, hanem mindenkit, különösen a borkereskedőket, *bortermelőket* akik céljaikra a legsikeresebb hirdetési szaklapot találják benne. A „*Vendéglősök Lapja*” előfizetési ára negydekre 3 K. Szerkesztősége s kiadóhivatala: Budapest, I. ker. *Verpelti*-ut 5.

Antialkoholista folyóirat. A legélénkebben szerkesztett alkoholelles folyóiratunknak, az „*Alkoholizmus Ellenek*” most jelent meg gazdag s változatos tartalommal a januáriusi száma, amelyet a szerkesztőség jórszében az iskolai alkoholelles nap

oéljaira szentelt és a magyar tanítószágnak ajánlott fel. Az iskolai alkoholelles napon szavalható versek, párbeszédok mellett több komoly cikk és gazdag rovatok: — „*Jövőrét*” (ifjusági), „*Vásárnapért*” (a korcsmák vasár- és ünnepnapi, valamint a választások napja alatti 36 óras zárva tartása érdekében mozgalom hű tükre), „*Innen-Onnan*”, „*Mozgalmunk*”, „*Irodalom*”, — tesszik a lapot pártolásra érdemessé. *Adam Éva* szerkesztésében állandó melléklete a lapnak a „*Magyar Absztinens nő*”, amelyben a legjobb magyar írónők neveivel találkozunk. A lap előfizetési ára évi 2 korona, a melléklettel 3 korona. Cím: „*Alkoholizmus Ellen*” Szerkesztőség Gyergyószentmiklós. Mutatószám ingyen.

Közönség köréből.

Nyilvános elszámolás.

Az 1913. évi január 25-én megtartott „*Kaliko bá*” összes jövedelme 1346 K — f kiadása . . . 608 K 06 f tiszta jövedelme 737 K 94 f

A mulatság alkalmából felülfizették illetve jegymegváltás címén adakoztak:

Törökkanizsai Schulte Alfonz 60 kor., Frankl Ede, József és Frigyes (Nagysáró), özv. Paczolay János és özv. Szabadhegyi Zoltán (Deménd), 30—30 kor., Fertikó József 25 kor., Báthy László, gróf Coudenhou Kunóné (Zseliz), Kappel Pál, Báro Kürthy Lajos (Turócszentmárton), Thurócy Kornél (Budapest), gróf Wilczek Vilmos (Felsőszemeréd), 20—20 kor., Dobay István (Garamlök), Schwarz Ferenc (Nagykálna), 16—16 kor., Schwarz Sándorné (Nagykálna), özv. Schmidtberger Jánosné 15—15 kor., Bittó Gyula, Dr. Frommer Ignác, Szilárd Imre 12—12 kor., özv. Bolemann Edéné, Grotte Vilmos, Jónás Imre, Dr. Kolpasky Dániel, Finka Sándor (Garamszentkereszt), Ordódy Endre, Dr. Medveczky Károly, Pischl Samu (Zembar), özv. Toth Zsigmondné, Tóth Sándor, Motesiczky László (Málás), Muháros Józsefné (Ipolyasztó), Szirányi Károlyné (Nagykereskeny), özv. Chorinszky Ignóné (Felsőszemeréd), Leidenfrost Emilia (Pusztaszabó), Blumenthal Jónás, Feketes Sándor (Nagykálna), Dr. Balbach Béla (Ujbánya), Dr. Szilárd Samu, Pető Albert (Aranyosmárót), Patay István (Nagykálna), Hetzer Dóra gyűjtése 10—10 kor., Dr. Z. J. 8 kor., Bödegh Lajos 7 kor., Dr. Weisz Lipót, Dr. Halász Vendel, Szauer Zoltán, özv. Dr. Novtony Imréné, Dr. Kuoskó Béla, Medveczky Sándor, Huberth Vilmos, N.N. Pásztor Kálmán (Zseliz), 6—6 kor., Kazy József (Budapest), id. Lakner László, özv. Buttkay Istvánné (Kis-Túr), Kunffy Kálmán Dávid János, (Dobogó), Keru Oszár, Dr. Prizner Gyula, Dr. Gergely Fülöp, Klein Ödön, K. Braunmüller Klára, Dr. Balog Sándor, Czambel Józsefné Szeibert Ferenc 5—5 kor., Hinfner Béla (Zsemér), Torbágyi Tibor (Kiszombor), Dr. Lakner Zoltán, Dr. Weinberger Adolf, Engel Gyula, Hofmann Árpádné, Guttmann Károly (Nagysalló), Belcsák Andor, Dr. Belcsák Sándor, 4—4 kor., Deak Adolf, Spuller Gyula (Garamszőlős), 3—3 kor., Levatic Gusztáv, Dr. Rohonyi Gyula 2—2 kor., Csiby Lőrincz, Rassovszky Kálmán Sümegh Lajos és Szentiványi Ödön 1—1 korona.

Fogadják mindazok, kik mulatságunk erkölcsi és anyagi sikeréhez hozzájárultak, legálásabb köszönetünket.

A választmány nevében:

Bellán Sándor törökkanizsai Schulte Alfonz négyleti titkár. négyleti alelnök.

Vetőmagvak 100 kilónként: Vörös lóhere természetűl arankamentes 175—180 Vörös lóhere, kis arankás 165—175 Vörös lóhere, nagy arankás 150—160 Lucerna természetűl arankamentes 130—138 Lucerna, világos szemű arankás 115—102

Lévai piaciárak.

Hovatvesztő: Dr. Horváth Gyula rendőrkapitány.

Buza m. mázsánként 21 kor. — fillértől
21 kor. 40 fill. Kétszeres 16 kor. 80 fill. 17
kor. — fill. Rozs 16 kor. 20 fill. 16 kor.
60 fill. A. pa 16 kor. 80 fill. 18 kor. — fill.
Zab 20 kor. 80 fill. 21 kor. 40 fill. Kuko-
rica 15 kor. 60 fill. 16 kor. — fill. —
Lencse 36 kor. — fill. 38 kor. — fill. —
Bab 22 kor. 40 fill. 22 kor. 80 fill. —
Köles 14 kor. — fill. 16 kor. — fill.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése

1913. évi jan. hó 26-tól 1913. évi feb. hó 2-ig

Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Sabler János Hugyecz M.	leány	Mária
Ujlaki József Török Mária	fiú	László
Szász János Haasi J.	leány	Margit
Zsiris Zsigmond Csepe M.	leány	Katalin

Házasság.

Vőlegény és menyasszony neve	Vallása
Obert Tódor Keresk Ilona	r. kath.
Faragó Sándor Kis Juliana	ref.
Mordinyi Lajos Malya Erzsébet	r. kath.
Laezko József Havran Margit	r. kath.
Biró Gyula Faragó Gizella	r. kath.

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Év. Gernsinyi Pálné	68 éves	Agyvérzés
Czocher Károly	57 éves	Tüdőgyulladás

Nyilttér.

Minden okos, takarékos háztasszony
csak ezt a malátakávét használja

Eladó

Klapka-utca 7. számú ház
szabadkézből azonnal eladó.

Bővebbet: özv. Simovits Józsefnél.

Fehérnemű varrónő

elvéllal férfi- és női fehérnemű
varrását, valamint egész kelengyék
elkészítését is. — Ugyancsak ural
leányokat fehérnemű varrásra tanítani
vállalkozik. — Bővebbet Léván
Ladányi utca 7. sz. házban.

Császárfürdő. Budapest. Nyári
és téli gyógyhely a
magyar irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú
Kénes hővizű gyógyfürdő; modern beren-
dezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők,
iszaporogatások, uszodák, külön hölgyek és
urak részére. Török-, kő- és márványfür-
dők: hőlég-, szénsavas- és villamosvízfür-
dők. A fürdők kitűnő eredménnyel használ-
tatnak főleg csuzos bántalmaknál és ideg-
bajok ellen ivó-kúra és légzőszervek hurutos
eseteiben a testi pangásoknál 200 kényelmes
lakosztoba. Szolid kezelés, jutányos árak.
Gyógy és szenedij nincs. Prospektust ingyen
és bérmentve küld.

Az igazgatóság.

Kalvin-téren szép tágas
bolti helyiség portál kira-
kattal majus hó 1-től kiadó,
jelenleg borbély-üzlet van
benne. Bővebbet **Forgács
Mihály** tulajdonosnál. —

Legjobb bevásárlási forrás!

KERN TESTVÉREK

fűszer, gyarmatáru és vasnagykereskedése

ALAPITTATOTT 1881.

L É V A.

ALAPITTATOTT 1881.

Mindennemű fűszer- és csemegeárak.
Naponta friss felvágott és prágai sódar.
Elismert legjobb minőségű kávék.
Valódi orosz teak és angol rumok.

Teasütemény, csemegebor, likőr, cog-
nac, déligyümölcs, dessert, cukorka s
mindennemű csemegek a
legjutányosabb áron. — — —

Magyar gyártmányu folyton égő kályhák, fa- és széntartók,
kályhaellenzők, szesz-, szén és villamos vasalók, gyorsferralók,
kávé- és teafőzők, húsvágógépek, konyhamérlegek, valamint

VARRÓGÉPEK stb. állandó nagy raktára.

Gyári raktárt tartunk a legalkalmasabb

tiszta aluminium és valódi nikkell
főzőedényekből, modern háztartási és konyhate szerelési cikkekből.

2 - 1913. v. h. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó ezenel közbirré teszi, hogy a budapesti VI k. r. kir. járás-bíróság 1911 évi Sp: V 1609-5 számú végzése következtében Kramér Rezső és társa javára 182 kor. 60 fill. és ár. erejéig 1912 évi május hó 31-én fogszított kielégítési végrehajtás utján le és felülfoglalt és 678 kor. becsült következő ingóságok, u. m. bolti áruk felszerelés nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek az újbányi kir. járás-bíróság 1912. évi V: 8-5. számú végzése folytán 169 kor. 37 fill. tők-követelése, erejéig Vihnyepeszerényben, alperes lakásán leendő megtartása 1913 évi február hó 3-ik napjának delután 3 óraja határidőül kitűztik és ahhoz a venni szándékozók ezenel, oly megjegyzéssel hívtrakt meg, hogy az érintett ingóságok a legtöbbet igérőnek kézpérez fizetés mellett becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben ezen ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és szokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés csak javára is elrendeltetik.

Újbánya, 1913. január hó 18:

Lukács Miksa

kir. bir. végrehajtó.

ASZTALOS-

tanoncznak egy-két jó házból való fiut felvesz

Agárdy Sándor

asztalosmester

Léván, Teleky-utcza 13. szám.

WASHALL
legjobb mosószer
Washall Company Wien
II. Kurzbaugasse 3.

Kapható KNAPP drogériában LÉVA.

RÉTHY-FÉLE PEMETEFÜZUKORKA
BEKÉSCSABAN
ÁRA 60 fillér.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefű czukorkánál.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félet kérjünk, mivel sok hasonlatlan utánzata van. Az eredetinek a **RÉTHY** név minden darabján rajta van

1 doboz ára 60 fillér. Nagy doboz 1 kor. Mindenütt kapható. Csak Réthy-félet fogadjunk el.

Jó házból való fiú ki legalább 2 gimn. végzett **tanulónak** felvétetik **KERN TESTVÉREK** fűszer, gyarmatárú- és vasnagyerakadásba **Léva.**

Kimérő

Vidéki italmérésbe kimérő kerestetik. Cim a kiadóhivatalban.

Eladó ház.

Honvéd-u. 24. számú ház — kényelmes és modern uri lakás — szabadkézből eladó. — Bővebb felvilágosítást ad a

Kereskedelmi bank Léva.

Információk. Inkassok Kétes követelések megváltása. Tranzakciók. Fizetésképtelen cégek szanálása. Egyezségek finanszírozása. Moratoriumok kieszközlése és megállapodások létesítése A hitelezők meglátogatása kapcsán.
LLOYD HITELVÉDŐ EGYESÜLET
Budapest, Andrassy-út 34.

Telefon 177-45, 119-11. Sürgőnyezim: Lloydibus. Közbenjárók díjaztatnak.

Modern ház

a Mángorló utcában (17), 4 szoba konyha, fürdő szoba, kamra, pin-cze, üvegezett folyosó melléképületben cselédszoba és mosó konyha parkirozott udvar, gazdasági udvar kis zöldség-kert, kút az udvaron, folyó év május hó 1-től bérbeadó, esetleg eladó. Feltételek **TOKODY IMRE** vendéglősnél tudhatók meg.

Szives tudomására adom a t. közönségnek, hogy szövetraktáram kiegészít azon kellemes helyzetbe hogy

egy férföltönyt

a legfinomabb angol vagy hazai kelméből **ami ezelőtt 80 kor. most 50-55** koronáért állithatom elő, készpénzfizetés mellett. Kérem tehát a kedvező alkalmat felhasználni és ruha szükségletét míg a készlet tart, ilyen — előnyösen nálam beszerezni. —

Kiváló tisztelettel

BORCSÁNYI GYULA
férfiszabó.

1913 évi 1282 szám.

Termelt és az erdei utakhoz vontatott fenyőhaszonfa eladása.

A zsarnóczai m. kir. erdőhivatal kerületéhez tartozó körmöczbányai m. kir. erdőgondnokságban a m. kir. kincstár által kitermelt és az erdei utakhoz és tisztásokra vontatott 11.150 drb. mintegy 5290 köbméter fenyőfa, továbbá 664 drb. fenyő rud és 100 drb. fenyő erdei lécz kettő értékesítési csoportra megosztva, zárt írásbeli ajánlatok utján el fog adatni.

Az ajánlatok legkésőbb **1913 évi február hó 11-ik napjának déli 12 óráig** nyújtandók be Zsarnóczán az erdőhivatalnál, ahol is azok 1913 évi február hó 12-én délelőtt 10 óraker nyilvánosan fognak felbontani.

Az eladási csoportokra való megosztás, a faanyagokra, kikiáltási árakra és bántételekre vonatkozó adatokkal, valamint az árverési s egyuttal szerződési feltételek, ajánlati űrlap és boríték a zsarnóczai m. kir. erdőhivatalnál szerezhetők be.

Budapest, 1913. évi január hóban.

M. kir. földmívelésügyi Miniszter.

KNAPP DÁVID

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára

Telefon szám: 33.

LÉVÁN.

Telefon szám: 33.

Piactéren, nagy kiterjedésű gépraktárom céljára épült házamban nagy választéku **állandó gépkiallitás van berendezve.**

Hazai gyártmányu gépek:

Világhírű „**RAPID**“ lánczos kutak. „**Alfa Separator**“ tej és **vajgazdasági gépek.** — Legjobb minőségű **takarmánykamrák** elkészítése és **felállítása** jutányos árakban. — **Hofherr és Schrantz-féle** gőzcséplő készletek, **Ganz-féle** motorok minden nagyságban, valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek.

MEGHIVÓ.

A „BÁTVIDÉKI TAKARÉKPÉNZTÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG“

VI. ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSÉT

1913. évi február hó 16-án délután 3 órakor az intézet tanácstermében fogja megtartani, melyre a tisztelt részvényesek ezennel meghívottnak.

Tárgysorozat:

1. Közgyűlési jegyző választása és a jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése.
2. A zárszámadások előterjesztése, az igazgatóság javaslatai a felügyelő bizottság jelentésével; a mérleg megállapítása; a nyemrény felosztása és felmentvény iránti határozat hozatala.

3. Az igazgatóság választása az alapszabályok VI. fejelet 61. §-a értelmében.

4. A felügyelő-bizottság választása az alapszabályok VII. fejelet 69. §-a értelmében.

5. A felügyelő-bizottság tiszteletdíjának megállapítása.

6. A választmány választása az alapszabályok VIII. fejelet 74. §-a értelmében.

7. Egyéb előterjesztések.

Bát, 1913. január hó 23.

Az igazgatóság.

*) Megjegyzés. Az alapszabályok 51. §-a értelmében mindazon részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak felkéretnek, hogy nevükre szóló részvényeiket a még le nem járt szelvényeikkel együtt legkésőbb a gyűlés megkezdéséig akár az intézet, akár a Lévai Takarékpénztár r. t. pénztáránál letéteményezzék, melyről letéti jegyeket nyernek.

Esedékes szelvényeink beváltása Budapesten a Magy. Pénzügyintézetek Központi Hitelbankjánál is díj- és költségmentesen eszközölhető.

Tartozik.

Mérleg-számla.

Követel.

Fkvsz.	V a g y o n	kor.		f.		Fkvsz.	T e h e r	kor.		f.	
	I. Készpénz.						I. Alapok.				
88	Pénztári maradvány 1912. dec. 31-én	15536	47			66	Részvénytőke (1000 db. á 100 kor. n. é. részvény)	100000	—		
39-64	Bankoknál folyószámlán	5791	38			31	Tartalékalap	12000	—	112000	—
61	Póstatakarékpénztári csekk számlán	997	71	22325	56		II. Betétek.				
	II. Kölcsönök.					84	Takarékbetétek	526698	06		
71	Annuitásos kölcsönök	32632	93			68	Hitelezők	30	—	526728	06
77	Kölcsön előlegek	2090	83				III. Egyéb teher.				
83	Folyószámlai adósk	22579	—			28	Átmeneti kamatok	9791	09		
89	Kamatkozó jelzálog kölcsönök	195445	—	609706	76	36,52	Fel nem vett osztalék	270	—		
91	Váltótárca	356959	—			67,87	Visszleszámítás	24570	—		
	III. Értékpapír.					43	Letétek	3610	68		
35	Idegen részvények	1830	—	1830	—	62	Óvadékok	20560	—	58981	77
	IV. Egyéb vagyon.					81	IV. Nyereség.				
5	Felszerelés	2300	—			30	Áthozat	1937	24		
59	Folyó beruházás, nyomtatv., könyvek	2400	—			34	Folyó évi tiszta nyereség	14811	44	16748	68
74	Érdekeltség a központi hitelbanknál*	5450	—								
80	Letéti értékpapírok	20560	—	76710	—						
90	Házingatlan	46000	—								
	V. Átmenő vagyon.										
28	Átmeneti kamatok	156	82								
63-65	Adó túlfizetés	57	81								
82	Hátralékos kamatok	3651	56	3886	19						
				714458	51					714458	51

Bát, 1912. évi december hó 31-én.

Dr. Sztankay Aba s. k.
ügyvezető igazgató.

Dr. Rosenfeld Zsigmond s. k.
igazgatósági elnök

A könyvvezetésért:
Papp Endre s. k.
könyvvezető.

A felügyelő bizottság:

Tóth Kornél s. k. f. b. tag.   Bresztyenszky Alajos s. k. f. b. tag.   Geyer Károly s. k. f. b. elnök.   Adamovits Sámuel s. k. f. b. tag.   Schultz Miksa s. k. f. b. tag.

* Lásd az igazgatósági jelentést.

Mindennemű
NYOMDAI
valamint
könyvkötészeti munkák
a legjutányosabban
NYITRAI és TÁRSÁ r. t.
L é v á n.

Köhögés

rekedség, katarut és elnyalkodás,
görcs és hörghurut ellen ne vásároljon mást, mint a finomizű

Kaiser-féle **Mell Caramellet**
a „Három fenyő“-vel

6050 drb. orvosok és megáncsoktól származó bizonyítvány igazolja a biztos eredményt. Csomagokban 20 és 40 fill. Dobozban 60 fillér. Kapható: Dezaeri Boleman győzsértárában és Knapp Ignác drogerájában
L é v á n.